

Fővárosi Ítélető tábla
10.Gf.40.449/2018/5.

A **Fővárosi** Ítélető tábla a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... (...) felperesnek a ... Ügyvédi Iroda által képviselt ... (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a ... Törvényszék 2018. május 25. napján meghozott 25.G.44.547/2015/87-I. számú ítélete ellen a felperes részéről 90. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A **Fővárosi** Ítélető tábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy ... napon belül fizessen meg az alperesnek 5.000.000 (Ötmillió) forint + áfa összegű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A fellebbezés elbírálása körében irányadó tényállás szerint a felperes a jegyzett tőke 75,2%-át kitevő részvénytőke tulajdonosaként az ... Zrt. (a továbbiakban: ... Zrt.) részvényese volt. Az alperes mint megrendelő és az ... Zrt. mint vállalkozó ...-én vállalkozási szerződést kötöttek egységes vagyonyilvántartó rendszer beszerzése és bevezetés, oktatás, support, adatmigrálás szolgáltatások tárgyában (... projekt). Az alperes ...-án kelt levelében az 1959. évi IV. törvény (rPtk.) 300. § (1) és (2) bekezdéseire, valamint a szerződés 14.3. pontjára alapítva elállt a szerződéstől. A vállalkozó vitatta az elállás jogszerűségét.

Az ... Zrt. jogelődéből kiválással létrejött ... Zrt. jogutódot 10.000.000 forint jegyzett tőkével 2010. december 28-án jegyezték be a cégjegyzékbe, a jogutódlás cég által elhatározott időpontjaként ...-ét feltüntetve. A szétválási szerződés szerint a vagyonmegosztás aránya a jogutód javára 94% volt, a jogutódot az átalakulás napját követően keletkezett kötelezettségek terheltek.

A jelen per alperese, mint felperes a ... Törvényszéken ...-án benyújtott módosított keresetében kérte az ... Zrt.-t mint I. rendű, valamint az ... Zrt.-t mint II. rendű alpereseket egyetemlegesen 1.248.4...274 forint megfizetésére kötelezni, elsődlegesen a rPtk. 300. § (1) és (2) bekezdéseire, valamint 318. §-ára alapítva szerződésszegéssel okozott kártérítés jogcímén, másodlagosan a rPtk. 306. § (1) bekezdés b) pontjára és (2) bekezdésére alapítva hibás teljesítésből eredő kártérítés

jogcímén; a support tevékenységgel összefüggésben megfizetett összeg visszakövetelésére irányuló igény tekintetében harmadlagos jogcímként a jogalap nélküli gazdagodás szabályait is megjelölte. Arra hivatkozott, hogy az ... projekt I. és II. fázisát a vállalkozó késedelmesen adta át, a sorozatos késedelmek, valamint eredménytelen teljesítési felszólítások és egyeztetések miatt a rPtk. 300. § (1) és (2) bekezdései szerint elállhatott a szerződéstől, amelynek tárgyát oszthatatlan szolgáltatás képezte.

A perben az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az ... Zrt. mint I. rendű alperes viszontkeresetet is előterjesztett, amelynek tárgyalását az elsőfokú bíróság elkülönítette, ebben kérte a jelen per alperesét a szerződés III. fázisához kapcsolódóan különböző jogcímeken elsődlegesen 1.647.146.996 forint, másodlagosan 1.149.409.348 forint és járulékai megfizetésére kötelezni.

A ... Törvényszék ...-án kelt ... számú részítéletével a keresetet elutasította. A jelen per alperese, mint felperes fellebbezése folytán eljáró ... Ítéletábra a ...-án kelt ... számú részítéletével az elsőfokú bíróság részítéletét helybenhagyta. Határozata indokolásában egyebek között rögzítette: a szolgáltatás tárgya osztható volt, az elállási jog késedelem esetén csak a III. fázis tekintetében lenne gyakorolható, ez azonban a pernek nem tárgya, mivel a felperes igényei nem kapcsolódtak a III. fázishoz.

Időközben a felperes ... -én és ...-én megkötött részvényátruházási szerződésekkel az ... Zrt.-ben lévő teljes, összesen a jegyzett tőke 75,2%-ának megfelelő részesedést megtestesítő részvénytársaságját értékesítette.

A felperes ...-án kelt levelében - jogfenntartással - 1.588.000.000 forint kártérítés megfizetésére szólította fel az alperest az ... projektre kötött vállalkozási szerződéstől való jogellenes elállásra és ennek a ...i részvényátruházáskor az ... Zrt. részvények piaci értékére gyakorolt negatív hatására hivatkozással.

A felperes ...-én a rPtk. 339. § (1) bekezdésére és 355. § (1) bekezdésére alapítva előterjesztett keresetében az alperest kártérítés jogcímén 1.587.000.000 forint és ennek ... napjától a kifizetésig a rPtk. 301/A. §-a szerinti késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni.

Egyebek között előadta, abból, hogy a jelen per alperese mint felperes által az ... projekt tárgyában kötött vállalkozási szerződéstől történt elállásból eredő igények érvényesítése iránt indított perben a kereset jogerős részítélettel elutasításra került, egyértelműen megállapítható, hogy az alperesi elállás jogellenes volt.

Az elállás és az abból eredő, az eredeti állapot helyreállítására irányuló igény ... Zrt.-vel és ... Zrt.-vel szembeni perben történő érvényesítése mint jogellenes felróható magatartás a felperes tulajdonában lévő ... Zrt. részvények forgalmi értékének csökkenését eredményezte.

Ezzel összefüggésben a felperes utalt a bírói gyakorlatra, amely szerint a részvények forgalmi értékét a társaság vagyoni helyzetétől függetlenül egyéb tényezők is befolyásolják, arra más körülmények mellett a részvénytársasággal kapcsolatos jövőbeni várakozásoknak, a társasággal szemben bejelentett nagyobb összegű megtérítési igényeknek, folyamatban lévő nagy összegű pereknek is hatása van.

Állította, az általa csatolt magánszakértői vélemények és a bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő írásban előterjesztett, szóbeli meghallgatása során pontosított, kellően megindokolt, aggálytalan szakvéleménye alapján egyértelműen megállapítható, hogy az ... Zrt.-ben lévő, összesen a jegyzett tőke 75,2%-ának megfelelő részesedést megtestesítő részvénytársaságját ...ében azért nem tudta a társaság akkori valós vagyoni értékének, piaci értékének (cégértékének) megfelelő vételáron (piaci áron) értékesíteni, mert az alperes elállt az ... projektre kötött szerződéstől, és az ebből eredő igényei érvényesítése iránt pert indított az ... Zrt. és jogelődje ellen.

Kára az ... Zrt. perbeli részvények értékesítéskori valós vagyoni értéke (cégértéke) felperes

részvényeire eső arányos részének és a részvényekért kapott vételár közötti különbözethez az összege.

A kár a részvények eladásakor következett be, ezért annak mértéke, összege tekintetében nincs jelentősége annak, hogy az előzményi perben az ... Zrt. viszontkeresetet terjesztett elő és hogy az milyen eredményre vezet.

Eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában minden károkozás jogellenes, ezért az alperes a kártérítési felelősség alól nem mentesülhet arra hivatkozással, hogy elállása jogszerű volt, illetve hogy annak jogellenességét jogerős ítélet nem állapította meg.

Az okozati összefüggés fennállta körében a felperes azt hangsúlyozta, a kár bekövetkezte szempontjából releváns oknak az a magatartás minősül, amely nélkül a kár nem következett volna be, és amelynek tanúsításakor a károkozó objektív módon előre láthatta a kár, mint eredmény bekövetkezését.

A perbeli esetben a tanúvallomások és a rendelkezésre álló szakértői vélemények alapján egyértelműen megállapítható, hogy a felperes részvényeit az alperes jogellenes, felróható magatartása (az elállás és a perindítás) miatt nem tudta az ... Zrt. valós piaci vagyoni értékének, cégértékének megfelelő vételáron értékesíteni, így nem kétséges, hogy az alperes jogellenes, felróható magatartása nélkül a kár nem következett volna be.

A szerződéstől történő elállás és az abból eredő igény érvényesítése rendszerint együtt jár az elállással érintett társaság részvényei piaci értékének jelentős csökkenésével, így az az elálláskor előre látható.

Az alperes, mint a nemzeti vagyon kezelését végző professzionális gazdasági társaság az elálláskor nyilvánvalóan rendelkezett azokkal a közgazdasági és jogi ismeretekkel, amelyek alapján előre láthatta elállása következményeit, azt, hogy az érintett társaság részvényei piaci értékének jelentős csökkenését vonja maga után. Ebből a szempontból nincs jelentősége annak, hogy az ... Zrt. csak az elállást követően jött létre, figyelemmel arra is, hogy kiválással, az ... Zrt. jogutódjaként 94%-os vagyonmegosztási aránnyal alapították, továbbá, hogy a kiválási folyamat már az elállást megelőzően megkezdődött, a 2006. évi IV. törvény (Gt.) 71. §-a szerinti első átalakulási döntés már ...ában megszületett.

A felperes vitatta az alperes elévülésre hivatkozásának, a per felfüggesztésére, valamint másik szakértő kirendelésére irányuló kérelmeinek megalapozottságát is.

Az alperes az érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte, annak jogalapját és összecszerúságát is vitatta.

A jogalap körében állította, nem tanúsított olyan jogellenes, felróható magatartást, amely megalapozhatná kártérítési felelősségét. A felperes által hivatkozott jogerős részítélet meghozatalakor a bíróság az elállást kizárólag a rPtk. 300. § (1) és (2) bekezdéseire alapított, a teljes szerződéstől történt elállásként találta jogellenesnek, azt azonban nem vizsgálta, hogy a szerződés még nem teljesített III. fázisától történő elállásként a szerződés 14.3. pontja, illetve a rPtk. 395. §-a szerint jogszerű-e, mivel ezzel kapcsolatos igény a pernek nem képezte tárgyát. Egyebekben a jogerős részítélethez az eljárásjogi feltételek hiányában a jelen perben releváns körülmények egyike vonatkozásában sem fűződik anyagi jogerő hatás.

Az elállásból eredő igények perben történő érvényesítése nem tekinthető az alperes kártérítési felelősségét megalapozó, felróható magatartásnak.

Az alperes véleménye szerint megalapozatlanul állítja a felperes azt is, hogy a társasági részesedés valós piaci értéke és a részvények értékesítésekor kapott vételár különbözete a részvényest ért kárnak minősülne. Az EBH2008. 1791. számú elvi határozat szerint a részvényest részvényei forgalmi értékének csökkenése nyomán érheti kár, amiből az következik, hogy a perbeli esetben kizárólag a felperes tulajdonában lévő ... Zrt. részvények alperesi elállást megelőző forgalmi értékének és az értékesítéskori forgalmi értéknek a különbözete lenne kárnak tekinthető, ez azonban

sem a felperes által csatolt magánszakértői véleményben, sem a perben kirendelt igazságügyi szakértő által előterjesztett és szóban kiegészített szakvéleményben foglaltak alapján nem állapítható meg.

A kereset a felperes által állított jogellenes felróható magatartás és kár közötti okozati összefüggés hiánya miatt is megalapozatlan.

Az okozati összefüggés fennálltát önmagában kizárja az, hogy az alperes azt megelőzően állt el az ... Zrt.-vel kötött ... projektre kötött szerződéstől, hogy az ... Zrt. létrejött volna, ezért a létre sem jött részvénytársaság részvényeinek forgalmi értékét az elállás nyilvánvalóan nem érinthette.

Emellett keresetében a felperes maga is utalt arra, hogy szakmai berkekben már 2010. második felében köztudomású volt, hogy olyan jogszabályváltozás várható, amely az ... Zrt. által végzett gazdasági tevékenység folytatását csak állami vagy önkormányzati tulajdonú társaságok számára teszi lehetővé. Ez a körülmény nyilvánvalóan korlátozta az ... Zrt. részvények lehetséges vevői körét, a felperest pedig arra ösztönözte, hogy a részvényeit még a jogszabályváltozás hatályba lépése előtt értékesítse. Mindebből az következik, hogy a részvények valós vagyoni érték, cégérték alatti értékesítése nem, illetve nem kizárólag az alperesi elállás és perindítás következménye, ami ugyancsak kizárja az okozati összefüggés fennálltát.

Amennyiben a felperes egy bizonytalan és általa is vitatott peresített alperesi követelésből eredően az ... Zrt.-t a jövőben esetlegesen terhelő fizetési kötelezettségre tekintettel fogadott el részvényeiért a társaság valós vagyoni értékénél, cégértékénél lényegesen alacsonyabb vételárat, ez a saját üzleti döntése volt, amelynek következményeit nem háríthatja másra.

Az alperes utalt arra is, a felperesi fizetési felszólítás időpontjában már az új Ptk. szabályai voltak az irányadóak, amelyek szerint a fizetési felszólítás nem szakította meg az elévülést, ugyanakkor a ...-i elállást követően a jelen per megindítására csak ...-én került sor.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította, a felperest az alperes részére 12.700.000 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

Határozata indokolása szerint a perbeli jogvita elbírálására a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (új Ptk.) hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (új Ptk.) 54. §-a alapján a rPtk. rendelkezései az irányadóak.

Az elsőfokú bíróság az alperes kereseti előadás szerinti kártérítési felelősségének jogalapja körében a rPtk. 339. § (1) bekezdésében foglaltakra utalva először azt vizsgálta, hogy az ... projektre kötött szerződéstől történt elállás és az ebből eredő igény érvényesítésére irányuló per megindítása az alperes részéről a kártérítési felelősségét megalapozó jogellenes, felróható magatartásnak minősül-e. Álláspontja szerint a rPtk. 2. § (2) bekezdésének és 4. § (1) bekezdésének alapelvi szintű rendelkezéseiből az következik, hogy a szerződő felek valamelyikét megillető elállási jog gyakorlása nem ütközik a rendeltetésszerű, a jóhiszeműség és tisztesség követelményének megfelelő joggyakorlás, valamint a kölcsönös együttműködés kötelezettségébe. Az 1952. évi III. törvény (rPp.) 1. § (1) bekezdéséből következően továbbá a szerződő feleket az a jog is megilleti, hogy perben érvényesítsék jogaikat. Mindezekre tekintettel az alperes azzal, hogy elállt a szerződéstől és ebből eredő igénye érvényesítése iránt pert indított, nem valósított meg a kártérítési felelősségét megalapozó károkozó magatartást.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az sem volt megállapítható, hogy a felperes kereseti előadás szerinti kára az alperesi elállással és perindítással okozati összefüggésben merült volna fel. Az alperes ugyanis ...-án, olyan időpontban állt el a szerződéstől, amikor a vele szerződéses jogviszonyban álló társaság jogutódja, az ... Zrt. még nem létezett. Az elállásra alapított igény érvényesítése iránti keresetét az alperes ...-án nyújtotta be a bíróságnál, a perbeli részvényátruházások ...i időpontjában a per kimenetele még teljesen bizonytalan volt. Mindebből az a következtetés vonható le, hogy a felperes részvényeinek értékesítésére nem az alperesi elállással és perindítással okozati összefüggésben került sor, a

részvények értékesítése a felperes üzleti döntése volt.

Tekintettel arra, hogy a jogellenes, felróható károkozó magatartás és az okozati összefüggés hiánya kizárja az alperes kártérítési felelősségének megállapítását és alapul szolgál a kereset elutasítására, a per eldöntése szempontjából nem volt jelentősége annak, hogy a részvények eladáskori értékét milyen körülmények befolyásolták, így e körben további szakértői bizonyítás lefolytatása szükségtelen volt, és a per tárgyalásának felfüggesztése sem lehetett indokolt.

Az elsőfokú bíróság a pereszes felperest a rPp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes ügyvédi munkadíjból álló, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontjára tekintettel megállapított perköltsége megfizetésére.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását és az alperes keresete szerinti marasztalását kérte. Arra az esetre, ha a fellebbezése a per fő tárgya tekintetében megalapozatlannak bizonyulna, kérte az alperes javára megállapított ügyvédi munkadíj összegének 50%-kal történő mérséklését.

Hangsúlyozta, az elsőfokú eljárás során az alperes kártérítési felelősségét megalapozó jogellenes, felróható magatartásként nem az alperesi perindításra, hanem az ... projekte kötött szerződéstől történt elállásra és ezzel összefüggésben az eredeti állapot helyreállítására vonatkozóan előterjesztett igényre hivatkozott.

Előadta, az alperes által az ... projekt szerződésből eredő igények érvényesítése iránt indított perben a bíróság azt követően, hogy az alperes keresete részítélettel jogerősen elutasításra került, az ... Zrt. viszontkeresete tárgyában ...-én ... szám alatt - a ... Ítélet tábla ...-én kelt ... számú részítéletével helyben hagyott - részítéletet hozott, majd a ...-én kelt ... számú ítéletével döntött a viszontkereset tárgyát képező, részítélettel még el nem bíralt igényekről. Az ítéletben egyebek között megállapította azt is, hogy a jelen per alperese jogellenesen állt el az ... projekte kötött szerződéstől, a vállalkozó hibás teljesítésének ténye a III. fázis tekintetében sem nyert bizonyítást, továbbá az alperes érdekmúlásra és a vállalkozó késedelmére is megalapozatlanul hivatkozott. Mindezekre tekintettel egyértelműen megállapítható, hogy az alperes elállása jogellenes volt. Tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy az elállással az alperes a rPtk.-ban biztosított jogát gyakorolta anélkül, hogy a rPtk. 2. § (2) bekezdésében és 4. § (1) bekezdésében rögzített alapelveket megsértette volna, az elállás ezért nem minősül jogellenes, felróható magatartásnak, amely megalapozhatná az alperes kártérítési felelősségét.

A rPtk. 339. § (1) bekezdése alkalmazása körében kialakult bírói gyakorlatra utalva a felperes arra is hivatkozott, hogy a törvényben meghatározott kivételektől eltekintve minden károkozás jogellenes. Amennyiben a kárt jogszabály által megengedett magatartás okozza és a jogszabály nem ír elő kártalanítási kötelezettséget, a károkozó csak abban az esetben mentesülhet a kártérítési felelősség alól, ha magatartása nem sért jogvéde érdekeket.

A perbeli esetben az elállásból eredő igények érvényesítése iránti perben született részítéletekre és ítéletre tekintettel nem lehet vitás az, hogy az alperes jogellenesen gyakorolta elállási jogát. Ugyanakkor lett volna lehetősége arra, hogy e helyett egyéb módon, a felek közötti tisztességes elszámolással kerüljön sor a szerződés megszüntetésére. Mindebből az következik, hogy az alperes elállása és az eredeti állapot helyreállítása iránti igénye a rPtk. 5. § (1) és (2) bekezdései szerinti joggal való visszaélés tilalmába ütközik, ennél fogva jogvéde érdeket sért. A lefolytatott szakértői bizonyítás alapján az is megállapítható, hogy az elállás az alperessel szerződéses jogviszonyban álló gazdasági társaság részvényeinek értékét is szükségképpen csökkentette, ily módon sértette a felperes ahhoz fűződő jogvéde érdekét, hogy részvényei piaci értéke ne csökkenjen. Az elsőfokú eljárásban már kifejtettek szerint az alperes előre láthatta elállása ezen jogkövetkezményeit. Mindezekre tekintettel az elállás nem minősülhet a jogszabály által megengedett magatartásnak, az alperes pedig nem mentesülhet a kártérítési felelősség alól.

Az alperes kártérítési felelőssége szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az elállás

időpontjában az ... Zrt. még nem létezett. Az átalakulás folyamata ugyanis már ezt megelőzően megkezdődött, az első átalakulási döntés már ...ában megszületett, az utóbb létrejött ... Zrt. pedig az ... Zrt. jogutódja.

Az ítélet indokolásában foglaltakkal szemben a per eldöntése szempontjából annak sincs jelentősége, hogy a részvények átruházása időpontjában az elállásra alapított igény tárgyában indult per kimenetele még bizonytalan volt. A kártérítési felelősség fennállta körében csak annak van jelentősége, hogy a károkozó magatartás mikor került kifejtésre.

A felperes véleménye szerint az elsőfokú bíróság az alperest megillető ügyvédi munkadíj összegét is jogszabálysértően, eltúlzottan magas összegben állapította meg, az nem áll arányban az alperes jogi képviselője által elvégzett tevékenységgel, különös tekintettel arra, hogy bár az alperes is hivatkozott a jogellenes magatartás hiányára, azt az elsőfokú bíróság nem az általa felhozott indokok alapján találta megállapíthatónak.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az ítélet helybenhagyását kérte, lényegében helyes indokaira tekintettel.

Korábbi perbeli nyilatkozatait fenntartva továbbra is állította, nem tanúsított a kártérítési felelősségét megalapozó jogellenes, felróható magatartást. Az előzményi perben született jogerős részítéletek a már részletesen kifejtettek szerint nem bizonyítják azt, hogy elállása jogellenes volt. Ilyen következtetés megalapozottan az előzményi perben időközben meghozott ítéletben foglaltakból sem vonható le, különös tekintettel arra, hogy az ítélet még nem jogerős, egyebekben pedig az eljárásjogi feltételek hiányában a jelen perben releváns tények tekintetében ahhoz nem kapcsolódik anyagi jogerő hatása. Az elállás jogellenessége körében ugyanakkor a felperes semmilyen bizonyítékot, bizonyítási indítványt nem terjesztett elő.

Az alperes véleménye szerint a felperes megalapozatlanul állította a fellebbezésében azt is, hogy az elállás a joggal való visszaélés tilalmába ütközik. A szerződéses kapcsolatokban ugyanis egyik fél sem köteles arra, hogy a másik fél több hónapos késedelme esetén az őt megillető elállási jog gyakorlása helyett megállapodással további határidőt biztosítson a szerződésben foglaltak teljesítésére.

Egyebekben az elsőfokú eljárásban a felperes nem hivatkozott arra, hogy az elállás ellentétes a joggal való visszaélés tilalmával, így az erre vonatkozó fellebbezési előadásai a másodfokú eljárásban már nem vehetők figyelembe.

A fellebbezésben előadottakkal szemben nem jelentheti a felperes jogvédte érdekének sérelmét, ha az a részvénytársaság, amelynek részvényese szerződéses jogviszony keretében elállási jogot biztosít a másik félnek, és az elállási jog gyakorlása következtében a részvények piaci értéke csökken. A részvényes ebből eredő kárát nyilvánvalóan nem az elállási jog jogszerű gyakorlása okozza.

Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg azt, hogy az alperes a jogszabály alapján őt megillető elállási jogát gyakorolta, az elállással nem tanúsított a kártérítési felelősségét megalapozó, jogellenes felróható magatartást.

Az alperes egyebekben úgy nyilatkozott, továbbra is fenntartja elévülési kifogását. Ezzel összefüggésben előadta, tekintettel arra, hogy a felperesi előadás szerint az állított kár bekövetkezésében az alperesi elálláson kívül más körülmény nem hatott közre, a felperes károsodása 2010 augusztusában, az alperesi elállás mint károkozó magatartás tanúsítása időpontjában bekövetkezett, a kártérítés ezért ekkor esedékessé vált. A jelen per megindítására azonban csak az ettől számított öt éves elévülési idő letelte után került sor.

A felperesi fellebbezés perköltség megállapításával kapcsolatos kifogásait illetően az alperes előadta, az 1.587.000.000 forint összegű pertárgyérték alapulvételével a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésének c) pontja szerinti számítási mód alkalmazásával 18.070.000 forint + áfa, azaz bruttó 22.948.900 forint ügyvédi munkadíj illetné meg. Ezzel szemben az elsőfokú bíróság

csak bruttó 12.700.000 forintot állapított meg, ami a jogszabály alapján megítélhető összeg közel 50%-os mérséklésének felel meg. Tekintettel arra, hogy a pertárgyérték alapján kiemelt jelentőségű, 20...-ben indult perben az alperes jogi képviselője a 60 naponta kitűzött valamennyi tárgyaláson jelen volt és nyilatkozatot tett, továbbá számos beadványt, bizonyítási indítványt, észrevételt terjesztett elő, érdemben pedig kezdettől fogva a jogellenes magatartás hiányára is hivatkozott, az elsőfokú bíróság által megállapított munkadíj arányban áll a jogi képviselő által kifejtett ügyvédi tevékenységgel, nem minősül eltúlzottan magasnak.

A fellebbezési ellenkérelemre a per másodfokú tárgyalásán szóban előterjesztett észrevételében a felperes továbbra is állította, a perbeli esetben a rPtk. szabályai az irányadóak, az alperes megalapozatlanul hivatkozott elévülésre.

A fellebbezés az alábbiak szerint megalapozatlan.

A felperes az ... Zrt. jogutódjaként kiválással ...-i hatállyal létrejött ... Zrt. korábbi részvényeseként a rPtk. 339. § (1) bekezdése szerinti szerződésen kívüli károkozásból eredő kártérítési igényt érvényesített az alperessel szemben, azt állította, hogy az ... Zrt.-vel kötött ... projektre vonatkozó szerződéstől ...-án történt jogellenes alperesi elállás és az abból eredő alperesi igényeknek az ... Zrt. mint egyetemleges kötelezett elleni perben történő érvényesítése következtében a felperest, mint az ... Zrt. részvényesét kár érte. Kárát a tulajdonában lévő ... Zrt. részvények ...i értékesítésekor kapott vételár és a részvényeknek a társaság akkori vagyoni értéke (cégértéke) szerinti valós értéke (forgalmi értéke) közötti különbségben jelölte meg. Az állított kár és az alperesi magatartás közötti okozati összefüggést illetően arra hivatkozott, hogy az alperes jogellenes elállása az ... projekttel kapcsolatos szerződéstől és ezzel kapcsolatos igényeinek - perben történő - érvényesítése volt az oka annak, hogy részvényei forgalmi értéke az ... Zrt. valós vagyoni értékének, cégértékének megfelelő érték alá csökkent; az alperes jogellenes felróható magatartása nélkül ez nem következett volna be, az alperes szerződéstől történő elálláskor előre láthatta, hogy elállása az ... Zrt. részvényei forgalmi értékének jelentős csökkenését eredményezi.

A jelen per tárgyát képező szerződésen kívüli kártérítési igény alapjául az új Ptk. 2014. március 14-i hatályba lépését megelőzően tanúsított alperesi károkozó magatartás szolgál, ezért az új Ptké. 54. §-a értelmében a jogvitában a rPtk. rendelkezéseit kell alkalmazni, amint azt egyebekben ítélete indokolásában az elsőfokú bíróság is helytállóan rögzítette.

A rPtk. 324. § (1) bekezdésében, 326. § (1) bekezdésében, valamint 360. § (1) és (4) bekezdéseiben foglaltakból következően a perbeli kártérítési igény tekintetében is irányadó öt éves elévülési idő a károkozás bekövetkezésekor kezdődött. Kétségtelen, hogy a károsodás bekövetkeztének időpontja tekintetében a felek között vita volt, azt a felperes a részvények ...i értékesítése időpontjában, míg az alperes a kereseti előadás szerinti károkozó magatartás tanúsítása, a szerződéstől ...-án történt elállása időpontjában jelölte meg.

Ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az egyértelműen megállapítható volt - maguk a felek sem tették vitássá -, hogy a felperes ...-án írásban felszólította az alperest a perbeli kártérítési igény teljesítésére. Erre a felperesi felszólításra az új Ptké. 50. § (1) bekezdésére tekintettel a rPtk. rendelkezéseit kell alkalmazni, így az a rPtk. 327. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltak értelmében az elévülés megszakadását és az elévülési idő újbóli megkezdését eredményezte, függetlenül attól, hogy eredetileg az elévülés a részvények értékesítése vagy az alperesi elállás időpontjában kezdődött. A felperes ezt követően az újra kezdődött elévülés idő lejártát megelőzően előterjesztette keresetét, így az nem késett el, az alperes elévülési kifogása alaptalan.

Nem tévedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor érdemben vizsgálta a keresetet.

A kereset érdemi vizsgálatával összefüggésben a **Fővárosi Ítélőtábla** a következők rögzítését is szükségesnek tartja.

A bírói gyakorlat szerint a részvénytársaság részvényese a részvénytársasággal szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló harmadik személlyel szemben is jogosult a rPtk. 339. § (1) bekezdése alapján szerződésen kívüli károkozásból eredő kártérítési igényt érvényesíteni arra hivatkozással, hogy a részvénytársasággal szemben szerződést szegő, vagy más jogellenes magatartást tanúsító harmadik személy e magatartásával a részvényes saját vagyonában kárt okozott. A keresetösségi jog a részvényest abban az esetben is megilleti, ha kárát abban jelöli meg, hogy a részvénytársasággal szembeni szerződésszegés miatt a részvénytársaságban lévő részesedésének, részvényeinek az értéke csökkent. A részvényes keresetét érdemben, a kártérítési felelősség rPtk. 339. § (1) bekezdésében írt feltételeinek vizsgálatával kell elbírálni [EBH2008. 1791.; Fővárosi Ítélőtábla 16.Gf.40.371/2006/17.; Szegedi Ítélőtábla Polgári Kollégium 2/2015. (VI. 17.) számú kollégiumi ajánlás].

A szerződésen kívüli károkozásból eredő általános (deliktuális) polgári jogi kártérítési felelősség feltételeiről rendelkező rPtk. 339. § (1) bekezdése szerint aki másnak jogellenesen kárt okoz, köteles azt megtéríteni, mentesül azonban a felelősség alól, ha bizonyítja, hogy úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható.

A deliktuális polgári jogi kártérítési felelősség fennálltának szükségképpen, mellőzhetetlen együttes feltételei tehát a kár bekövetkezése, a jogellenes felróható magatartás, valamint a kár és a magatartás közötti okozati összefüggés. A kártérítési felelősség jogalapja körébe tartozó ezen feltételek bármelyikének hiánya a kártérítési felelősség fennálltát kizárja. E feltételek közül a károsodás tényét, a károkozó magatartást, valamint a kár és a magatartás közötti okozati összefüggést a kártérítési igényt érvényesítő fél köteles bizonyítani.

Jogellenességet kizáró ok - a károkozást jogszerűnek minősítő jogszabályi rendelkezés vagy a károsult hozzájárulása - hiányában minden károkozó magatartás jogellenes.

A rPtk. 318. § (1) bekezdése a szerződésszegésért való felelősségre a szerződésen kívül okozott károkért való felelősség szabályainak megfelelő alkalmazását írja elő.

A felperes a kereseti előadás szerinti kárát okozó magatartásként az alperes és az ... Zrt. között létrejött ... projektre vonatkozó szerződéstől történt jogellenes alperesi elállást és az ezzel kapcsolatos igény perben történő érvényesítését jelölte meg.

Az nem kétséges, hogy amennyiben az alperes elállása jogellenes volt, az az alperes és az ... Zrt. közötti szerződéses jogviszonyban olyan jogellenes magatartásnak minősül, amely megalapozhatja az alperes ... Zrt.-vel szembeni szerződésszegésből eredő (kontraktuális) kártérítési felelősségét. Ugyanakkor a felperes, mint az ... projekt szerződés alanyain kívül álló harmadik személy vonatkozásában a jogellenes elállás is csak akkor minősül az alperes szerződésen kívüli károkozásért való (deliktuális) kártérítési felelősségét megalapozó jogellenes magatartásnak, ha megállapítható, hogy az a felperesnek az ... Zrt. és az alperes közötti szerződéstől függetlenül, a szerződésen kívül kárt okozott.

A rPtk. 339. § (1) bekezdése szerinti deliktuális kártérítési felelősség szempontjából a kárral okozati összefüggésben állónak az a magatartás tekinthető, amely az általános élettapasztalat szerint az események rendszerinti lefolyása mellett alkalmas a károsodás előidézésére, a mindennapi élettapasztalat szerint a kár bekövetkeztét vonja maga után. Nem tekinthető ugyanakkor a kárral releváns okozati összefüggésben állónak a magatartás, ha a kárral túl távoli oksági kapcsolatban áll. Önmagában az, hogy a magatartás nélkül a károsodás nem következett volna be, az okozati

összefüggés megállapítására nem szolgálhat alapul.

A bírói gyakorlat szerint a zártkörűen működő részvénytársaság által kibocsátott, a társaságban fennálló részesedést, a részvényest megillető tagsági és vagyoni jogokat megtestesítő, a tőzsdén kívüli piaci forgalomban forgalmi értéken résztvevő részvény mint forgalomképes értékpapír forgalmi értékét számos tényező befolyásolja. Arra - egyebek között - a részvénytársaság vagyoni, pénzügyi helyzetének, profittermelő képességének, piaci kapcsolatainak, fejlődési lehetőségeinek, továbbá az értékpapírpia aktuális helyzetének, a keresleti-kínálati viszonyoknak, a részvények által a társaságban biztosított részesedés, befolyás mértékének, a részvénytársaság jövőbeni eredményességével kapcsolatos várakozásoknak egyaránt lényeges befolyása van (EBH2008. 1885.; EBH2008. 1791.; Legfelsőbb Bíróság Gf.I.30.868/2001/4.; Gf.IX.30.233/2006/11.).

Mindebből az következik, hogy a részvénytársaságnak valamely szerződéses jogviszonyban kárt okozó, a részvénytársaság vagyoni, pénzügyi, gazdasági helyzetét hátrányosan érintő szerződésszegő magatartás önmagában rendszerint nem jár feltétlenül, automatikusan azzal a következménnyel, hogy a részvénytársaság által kibocsátott részvények forgalmi értéke csökken.

A jelen perben semmilyen adat, bizonyíték nem merült fel arra nézve - maga a felperes sem állította - hogy az ... Zrt.-ben lévő teljes felperesi részesedést megtestesítő részvénytársaság ...i értékesítésére a szerződéstől ...-án történt alperesi elállás miatt került sor, illetve hogy egyébként bármilyen összefüggés állt volna fenn az alperesi elállás és aközött, hogy a felperes ...ében úgy döntött, eladja részvényeit. Ugyanakkor az egyértelműen megállapítható, hogy az alperesi elállás időpontjában az ... Zrt. még nem is létezett, létesítő okiratát is csak egy hónappal később, ...-én írták alá, ami önmagában is kizárta teszi az alperesi elállás és az ... Zrt. részvények forgalmi értékének a felperes által állított csökkenése közötti, az alperes felperessel szembeni deliktualis kártérítési felelősségét megalapozó releváns, közvetlen akaratú összefüggés fennálltát.

Mindezeket mérlegelve, értékelve a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt megállapítható, hogy a felperes kereseti előadása szerinti kárának - a tulajdonában lévő ... részvények forgalmi értéke keresetben állított csökkenésének - az alperes ... projektre vonatkozó szerződéstől elállása lett volna a közvetlen, az alperes felperessel szembeni deliktualis kártérítési felelőssége szempontjából relevánsnak tekinthető oka. Ebből pedig a korábban már kifejtettek szerint az következik, hogy a felperes mint a szerződésen kívülálló harmadik személy vonatkozásában az alperesi elállás nem minősül a felperessel szembeni deliktualis kártérítési felelősség szempontjából jogellenes magatartásnak.

Érdemben helytálló álláspontra helyezkedett ezért az elsőfokú bíróság, amikor azt állapította meg, hogy az elállással az alperes nem tanúsított a felperessel szembeni kártérítési felelősségét megalapozó jogellenes magatartást.

A jogellenes magatartással összefüggésben a **Fővárosi** Ítélet tábla megjegyzi: az elsőfokú eljárás során a felperes az előzményi perben született jogerős részítéletben foglaltakra hivatkozással állította, egyértelműen megállapítható, hogy az elállással az alperes a vele szembeni - deliktualis - kártérítési felelősségét megalapozó jogellenes felróható magatartást tanúsított. Ugyanakkor a hivatkozott részítélet csak a szerződés I. és II. fázisa tekintetében mondta ki azt, hogy ezekre a teljesítés megtörtént, ezért ezen fázisoktól a felperes nem állhatott el; a III. fázistól történt elállás jogszerűségének vizsgálata a pernek - aÍtélet tábla ... számú részítéletében foglaltak szerint - nem képezte tárgyát. A felperes által előadottakkal szemben tehát a részítélet okirati bizonyítékként nem támasztja alá azt, hogy az alperes elállása a szerződés III. fázisa tekintetében jogellenes lett volna. Az e körben a rPp. 164. § (1) bekezdése alapján rá háruló bizonyítási kötelezettségének az elsőfokú eljárás során a felperes nem tett eleget.

Az elsőfokú eljárásban a felperes nem hivatkozott az előzményi perben ...-én meghozott ítéletre, annak ellenére, hogy az már a jelen per tárgyalásának ...-i berekesztését megelőzően megszületett, ezért a rPp. 235. § (1) bekezdésére figyelemmel a másodfokú eljárásban kizárt ennek az ítéletnek a bizonyítékként történő figyelembevétele. Ugyanakkor az alperes kártérítési felelősségét megalapozó jogellenes magatartás vonatkozásában a korábban már kifejtettek értelmében nincs is jelentősége annak, hogy az alperes és az ... Zrt. közötti szerződéses jogviszonyban az alperesi elállás jogszerű volt-e vagy sem.

A felperes az elsőfokú eljárásban nem hivatkozott arra sem, hogy az alperes elállása és abból eredő igényérvényesítése azért is jogellenes, mert a joggal való visszaélés tilalmába ütközik, erre tekintettel a fellebbezésben ezzel összefüggésben előadottak a rPp. 235. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban már nem voltak érdemben vizsgálhatóak, ugyanakkor a már kifejtettek szerint az alperesi elállás a joggal való visszaélés tilalmába ütközés miatti esetleges jogellenessége esetén sem szolgálhat alapul az alperes felperessel szembeni deliktualis kártérítési felelőssége megállapítására.

A **Fővárosi** Ítéltábla - a fentiek figyelembevételével is - maradéktalanul osztotta az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában kifejtett jogi álláspontját arra nézve, hogy a szerződéstől elállásból eredő igény perben történő érvényesítésével az alperes nem tanúsított a felperessel szembeni kártérítési felelősségét megalapozó jogellenes felróható magatartást.

Az okozati összefüggés hiányát illetően - a korábban már ugyancsak kifejtettekre is utalva - a **Fővárosi** Ítéltábla teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában kifejtett jogi álláspontját.

Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság érdemben helytálló jogi következtetéssel helyezkedett arra az álláspontra, hogy a jogellenes felróható károkozó magatartás és az okozati összefüggés hiánya miatt a kereset elutasításának van helye.

A **Fővárosi** Ítéltábla az alperes javára megítélt perköltség összegét a felperesi fellebbezésben előadottakkal szemben nem találta eltúlzottnak, álláspontja szerint az alperes jogi képviselője által az elsőfokú eljárás során a perindítástól kezdődően kifejtett ügyvédi tevékenységre, a pertárgy értékre, a felmerült jogkérdésekre figyelemmel az alperes részére perköltségként megítélt ügyvédi munkadíj eltúlzottnak semmiképpen nem tekinthető, azt az elsőfokú bíróság az irányadó jogszabályi rendelkezésekben rögzített előírásoknak, elveknek megfelelően állapította meg, amelyek során a megállapítható ügyvédi munkadíj összegét lényegesen mérsékelte is.

Mindezekre tekintettel a **Fővárosi** Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét - részben eltérő indokolással - a rPp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperes fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a **Fővárosi** Ítéltábla a rPp. 239. §-a szerint alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdéseinek alkalmazásával mérlegeléssel, az alperesi jogi képviselő által a másodfokú eljárásban kifejtett tevékenységgel arányos, mérsékelt összegben megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére.

Budapest, 2018. november 19.

. Kurucz Zsuzsánna s. k.
a tanács elnöke

. Felker László s. k.
előadó bíró

Levek Istvánné dr. s. k.
bíró